

USAID pentru Moldova: Noutăți și Impact

pag. 1

Chișinăul a găzduit Platforma de sprijin pentru Republica Moldova: Aportul adus de USAID Moldovei

pag. 2

Exporturile de prune din Moldova cresc: Cum a contribuit USAID la această creștere

pag. 4

Banca Națională a Moldovei a lansat un soft elaborat cu sprijinul financiar al SUA: Care este utilitatea acestuia

Chișinăul a găzduit Platforma de sprijin pentru Republica Moldova:

Aportul adus de USAID Moldovei

Pe 17 octombrie, anul curent, Chișinăul a devenit gazda celei de-a patra ediție a Conferinței ministeriale a Platformei de sprijin pentru Republica Moldova (PSM), co-organizată de Franța, Germania și România. Ambasadorul SUA în Moldova, Kent Logsdon, și Asistentul adjunct al administratorului USAID, Mark Simakovsky, au reprezentat Statele Unite la acest eveniment important pentru Republica Moldova.

În deschiderea conferinței, prim-ministrul Dorin Recean a evocat viziunea Statelor Unite cu privire la o Moldovă democratică, sigură și prosperă și a făcut apel la parteneri să ofere sprijin continuu. În timp ce conferințele anterioare ale PSM s-au axat pe nevoile urgente, Guvernul Republicii Moldova a schimbat accentul ediției din acest an a PSM pe dezvoltarea pe termen mai lung, folosind platforma pentru susținerea unui sprijin bugetar suplimentar

pentru a compensa deficitul Moldovei și a încuraja contribuțiile la două fonduri donatoare noi, axate pe eficiența energetică și infrastructură.

Conferințele anterioare PSM de la Berlin, București și Paris au avut drept rezultat angajamente de asistență pentru Moldova în valoare de aproximativ 600 de milioane de euro, în mare parte sub formă de împrumuturi. USAID a livrat 30 de milioane de dolari ca sprijin bugetar pentru asistență în energetică, angajate în cadrul PSM din noiembrie 2022. În acest an, USAID a oferit încă 76,8 milioane de dolari pentru același scop.

Pentru această ediție a PSM, USAID a susținut, de asemenea, o solicitare prioritară din partea Guvernului Republicii Moldova de elaborare a unei hărți interactive pentru a fi utilizată la PSM, evidențiind nevoile investiționale în infrastructura crucială pentru Moldova, inclusiv drumuri, căi ferate, apă și canalizare și dezvoltare regională.

În încheiere, președinta Republicii Moldova, Maia Sandu, le-a mulțumit participanților pentru ajutorul acordat Moldovei în atenuarea crizei și i-a îndemnat să sprijine în continuare dezvoltarea pe termen lung și integrarea europeană a țării.

Exporturile de prune din Moldova cresc:

Cum a contribuit USAID la această creștere

Luna septembrie a fost bogată nu doar în roadele aduse, ci și în exporturi. Prunele moldovenesti au devenit tot mai solicitate pe piața externă. Astfel, în luna septembrie a acestui an, exportul de prune a ajuns la 35 de mii de tone, 80 la sută dintre acestea au fost livrate în UE și Marea Britanie. Acest volum de exporturi într-o singură lună este aproape egal cu exporturile totale din sezonul anului trecut, mai exact, 36 de mii de tone.

Printr-un parteneriat cu Asociația „Moldova Fruct”, Proiectul USAID „Competitivitatea și reziliența rurală a Moldovei (RCRA)” a sprijinit cultivatorii de prune și alte fructe, prin instruire cu privire la standardele GlobalG.A.P./GRASP (conturarea standardelor de siguranță alimentară și promovarea practicilor agricole responsabile din punct de vedere social și ecologic) și investiții în infrastructura post-recoltare și ambalare, care ajută la păstrarea proapețimii prunelor în timpul depozitării și al transportării. Cotele tarifare extinse ale UE au sporit, de asemenea, cota de piață a Moldovei în România, Polonia, Republica Cehă și Germania, consolidându-i poziția pe piața europeană.

USAID Moldova sărbătorește cinci ani de relații de succes „De la fermier la fermier”

Pe 26 septembrie, a fost marcată închiderea Programului USAID „De la fermier la fermier” în Moldova, implementat de CNFA („Cultivarea noilor frontiere în agricultură”), în parteneriat cu Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare. Eveniment la care a participat și directorul misiunii USAID Moldova, Jeff Bryan. Astfel, au fost trase liniile și au fost făcute totalurile proiectului.

Din 2018, Programul „De la fermier la fermier” a valorificat expertiza încorporată pentru a promova îmbunătățiri durabile în agricultură. De-a lungul celor cinci ani ai programului, 43 voluntari americani și-au împărtășit experiența cu peste 1 200 de persoane din Moldova dintr-o gamă variată de organizații. Odată cu încheierea Programului „De la fermier la fermier”, USAID își menține angajamentul de a sprijini fermierii din Moldova pe măsură ce aceștia se modernizează, se extind pe piețe noi și, în mod crucial, devin mai rezilienți în fața schimbărilor climatice, transformând zonele rurale ale Moldovei în motoare de creștere.

USAID sprijină Moldova în aducerea unei companii aeriene low cost la Chișinău

În curând, în Moldova ar putea fi operate zboruri low cost de către o companie aeriană germană. Responsabilii din cadrul Proiectului USAID „Competitivitatea și reziliența rurală a Moldovei (RCRA)” și Asociația Națională pentru Turism Receptor și Intern din Moldova (ANTRIM) s-au întâlnit cu reprezentanții Eurowings, o companie aeriană germană low cost care ia în considerare opțiunea de a deschide curse noi pentru a conecta Chișinăul cu Colonia, Hamburg și Dusseldorf.

Reprezentanții Eurowings au apreciat experiența și expertiza ANTRIM în organizarea și desfășurarea campaniilor promoționale, vizitelor pentru presă și tururilor de familiarizare. Astfel, Eurowings ar urma să ia o decizie în acest sens până la sfârșitul anului curent.

Ambasadorul Logsdon a participat la Congresul Rețelei Naționale LEADER

Ambasadorul SUA în Moldova, Kent Logsdon, a ținut un discurs în cadrul Congresului Rețelei Naționale LEADER, alături de secretarul de stat al Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, Adrian Digolean, și Ambasadorul UE, Jānis Mazeiks. Moldova este prima și singura țară din afara UE, care implementează LEADER ca instrument central de politici publice pentru

dezvoltarea rurală. Cu 45 de grupuri de acțiune locală (GAL-uri) înregistrate, care funcționează ca persoane juridice, LEADER reprezintă acum interesele a 1,14 milioane de locuitori ai Republicii Moldova din 492 de administrații locale. Statele Unite sprijină abordarea LEADER în Moldova din 2018, printr-un parteneriat al USAID cu Fondul de solidaritate (Solidarity Fund) al Poloniei.

Banca Națională a Moldovei a lansat un soft elaborat cu sprijinul financiar al SUA:

Care este utilitatea acestuia

Republica Moldova are un nou soft pentru monitorizarea riscurilor de spălare a banilor și supravegherea transparenței acționarilor bancari, care a fost realizat cu finanțarea Guvernului SUA. Evenimentul de lansare al noului soft a avut loc pe 5 octombrie, iar la eveniment a fost prezent Ambasadorul SUA, Kent Logsdon și guvernatorul Băncii Naționale a Moldovei (BNM), Octavian Armașu.

Acest sistem nou, de ultimă generație, reprezintă o premieră nu doar pentru regiune, ci și pentru o bancă centrală și utilizează inteligența artificială și învățarea automatizată pentru a monitoriza tranzacțiile, permițând identificarea timpurie a spălării banilor și finanțării terorismului, precum și detectarea modificărilor potențial suspecte în structura acționariatului băncilor, sporind transparența acționarilor și prevenind fraudă.

Proiectul USAID „Transparența sectorului financiar în Moldova” (FSTA) a sprijinit dezvoltarea și implementarea platformei, contribuind cu 1,9 milioane de dolari în mijloace bănești și oferind instruire a peste 1 000 de profesioniști din sectorul financiar, precum și asistență în domeniul reformelor cheie în identificarea clienților la distanță.

USAID a donat zece drone Întreprinderii de Stat „Moldelectrica”

Zece drone, care vor fi utilizate pentru monitorizarea stațiilor în aer liber, transformatoarelor și liniilor aeriene ale Moldelectrica, au fost donate de către USAID Întreprinderii de Stat „Moldelectrica”. Acestea vor contribui la sporirea rezilienței sistemelor energetice și a infrastructurii energetice din Moldova.

Evenimentul de donație a avut loc la 22 septembrie, la Dondușeni, unde a

participat și directorul misiunii USAID Moldova, Jeff Bryan, secretarul de stat al Ministerului Energiei, Constantin Borosan, și directorul adjunct al „Moldelectrica”, Sergiu Carmanschi. Donația a avut loc prin intermediul Fondului pentru securitate energetică al Proiectului „Securitatea energetică a Republicii Moldova” (MESA).

Donația include instruire și asistență tehnică, îmbunătățind infrastructura energetică a Republicii Moldova și asigurând o aprovizionare stabilă cu energie a locuințelor și întreprinderilor din Republica Moldova.

Prima ediție a programului de stagii în domeniul energetic, sprijinit de USAID, a luat sfârșit

USAID a sărbătorit prima promoție de absolvenți ai programului de stagii în domeniul energetic „Tinerii de azi – viitorul energiei de mâine”, finanțat de USAID și implementat de Proiectul „Securitatea energetică a Republicii Moldova” (MESA). Programul a durat șase luni, oferind oportunități de lucru achitate cu normă întreagă pentru 22 de tineri profesioniști plasați în instituții energetice proeminente

din Chișinău și Bălți, inclusiv Moldelectrica, Energocom, Ministerul Energiei și ANRE. Stagiarii au dobândit experiență practică valoroasă și au dezvoltat abilități profesionale în cadrul unui program cuprinzător de dezvoltare profesională, inclusiv evenimente de networking de la egal la egal, o serie de vorbitori și sesiuni de formare tehnică conduse de MESA. Șaisprezece stagiari ar urma să fie angajați în cadrul companiilor respective.

Guvernul Republicii Moldova avansează în dezvoltarea superaplicației E-Guvernare

Proiectul de lege privind securitatea cibernetică, aprobat recent de Guvernul Republicii Moldova, include fonduri pentru EVO, o aplicație integrată de servicii electronice guvernamentale. Conform conceptului, EVO va uni toate serviciile guvernamentale pe o singură platformă, permițând cetățenilor și întreprinderilor, inclusiv celor din diasporă, să interacționeze mai eficient cu agențiile guvernamentale și să beneficieze de serviciile publice.

O investiție inițială de 200 de mii de dolari și suport tehnic pentru superaplicația E-Guvernare au fost oferite de Proiectul Tehnologiile Viitorului (FTA), finanțat de USAID, Suedia și Marea Britanie.

Un raport revoluționar justifică investițiile în îngrijirea familială

Proiectul USAID „Changing the Way We Care” (CTWWC – Schimbând modul prin care avem grijă) justifică investițiile într-un sistem de asistență socială mai centrat pe copil, cu zero copii în instituții, într-un raport intitulat „Investind în îngrijirea familială pentru viitorul Moldovei: argumente pentru satisfacerea nevoilor de capital uman ale Moldovei”.

Costurile per copil în cadrul instituțiilor din Moldova variază de la 13 500 de dolari până la 18 600 de dolari per copil, față de cei 940 de dolari, în medie, în cadrul serviciilor de tip familial. Aceasta înseamnă că Moldova poate întreține 14 copii în familii, la costul pentru fiecare copil dintr-o instituție.

Prima organizație locală de gestionare a destinațiilor din Moldova a fost lansată oficial

Pe 26 septembrie, Grupul de acțiune locală „Lunca Prutului de Jos” a lansat pe platforma sa o organizație de gestionare a destinațiilor (OGD), cu sprijinul proiectului USAID „LEADER pentru Moldova rurală”, pentru a valorifica potențialul turistic din sudul Moldovei.

OGD include peste 30 de atracții turistice, inclusiv pensiuni, case rurale, ateliere culinare și artisanale, crame, muzee rurale, stațiuni, apicultori, ansambluri etno-folclorice și Rezervația naturală Prutul de Jos. Evenimentul de lansare a avut loc în satul Manta, Cahul, și a fost o oportunitate importantă pentru participanți de a stabili și consolida parteneriate și de a fortifica dialogul dintre actorii cheie și părțile interesate.

„Asociația Promo-LEX” ajută tinerii să practice democrația și guvernarea

Pe 12 octombrie, „Asociația Promo-LEX”, cu sprijinul financiar al USAID, a inaugurat „Vivid Landscape” – un spațiu de recreere și agrement la Liceul „Mihai Eminescu” din Edineț. Proiectul a fost elaborat de liceeni, în urma consultărilor și a unui exercițiu de votare organizat cu întreaga comunitate școlară.

Profesorii din Edineț au lăudat inițiativa, menționând că proiectul a oferit o experiență pozitivă de implicare civică, a culti-

vat abilități cheie pentru cetățenia democratică, a consolidat relația dintre elevi, profesori și administrație și a îmbunătățit climatul educațional.

Inițiativa face parte din proiectul pilot „Bugetarea participativă în școli” al al Asociației Promo-LEX, care a implementat opt inițiative de infrastructură școlară și a ajuns la peste 2 000 de elevi vorbitori de limba română și rusă din toată Moldova, ajutându-i să identifice probleme și să propună soluții în comunitățile lor.

Proiectul este sprijinit de USAID, în colaborare cu Ministerul Educației și Cercetării și Centrul de Instruire Continuă în Domeniul Electoral (CICDE).

„Noi, elevii, am reușit să realizăm lucruri extraordinare. Am creat echipe, concepte, proiecte, am reușit să organizăm și să participăm la vot în adevăratul sens al acestui cuvânt. Mulțumesc echipei Promo-LEX pentru această nouă șansă oferită tuturor elevilor”

a menționat unul dintre elevi.